

UDK: 331.105.441

Abdulhay AHMEDOV,
Andijon davlat pedagogika instituti mustaqil tadqiqotchisi
E-mail: abdulhayaxmedov5810@gmail.com

Andijon davlat universiteti professori, tarix fanlari doktori O.Komilov taqrizi asosida

COLLABORATION OF TRADE UNION ORGANIZATIONS WITH OTHER PUBLIC ORGANIZATIONS

Annotation

This article describes the essence of cooperation between trade union organizations and other public organizations. Also, mutual cooperation of trade union organizations with other public organizations is of great importance in solving social justice, labor rights and various problems in society.

Key words: Trade union, Principle, reform, Principles of democracy and transparency, cooperation, social protection.

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ ПРОФСОЮЗНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ С ДРУГИМИ ОБЩЕСТВЕННЫМИ ОРГАНИЗАЦИЯМИ

Аннотация

В данной статье описывается сущность сотрудничества профсоюзных организаций с другими общественными организациями. Также большое значение в решении социальной справедливости, трудовых прав и различных проблем в обществе имеет взаимное сотрудничество профсоюзных организаций с другими общественными организациями.

Ключевые слова: Профсоюз, Принцип, реформа, Принципы демократии и прозрачности, сотрудничество, социальная защита.

KASABA UYUSHMA TASHKILOTLARINING BOSHQA JAMOAT TASHKILOTLARI BILAN O‘ZARO HAMKORLIKLARI

Annotatsiya

Ushbu maqolada kasaba uyushma tashkilotlarining boshqa jamoat tashkilotlari bilan o‘zaro hamkorliklari mazmun-mohiyatini haqida berilgan. Shuningdek, Kasaba uyushma tashkilotlarining boshqa jamoat tashkilotlari bilan o‘zaro hamkorliklari ijtimoiy adolat, mehnat huquqlari va jamiyatdagi turli muammolarni hal qilishda katta ahamiyatga ega.

Kalit so‘zlar: Kasaba uyushma, Prinsip, islohot, Demokratiya va oshkorlik prinsiplari, hamkorlik, ijtimoiy himoya.

Kirish. Kasaba uyushma tashkilotlarining boshqa jamoat tashkilotlari bilan o‘zaro hamkorliklari ijtimoiy adolat, mehnat huquqlari va jamiyatdagi turli muammolarni hal qilishda katta ahamiyatga ega. Bu hamkorliklar quyidagi yo‘nalishlarda amalga oshiriladi:

Kasaba uyushma tashkilotlarining boshqa jamoat tashkilotlari bilan o‘zaro hamkorliklari zamonaviy jamiyatning ijtimoiy, iqtisodiy va madaniy rivojlanishida muhim rol o‘ynaydi. Ushbu hamkorliklar ishchilar huquqlarini himoya qilish, ijtimoiy adolatni ta‘minlash, madaniy va ekologik muammolarni hal qilish kabi ko‘plab sohalarda samarali natijalar beradi. Quyida ushbu hamkorliklarning ilmiy jihatlari va ularning amaliyotdagi o‘rni haqida batafsil ma‘lumotlar keltiriladi.

Kasaba uyushmalari jamiyatda ijtimoiy barqarorlikni ta‘minlashda muhim ahamiyatga ega bo‘lgan institutlardan biridir. Ular ishchilarning mehnat huquqlarini himoya qilish, adolatli ish sharoitlarini ta‘minlash va ularning ijtimoiy-iqtisodiy manfaatlarini himoya qilishda katta rol o‘ynaydi. Kasaba uyushmalarining faoliyati faqat huquqiy himoya bilan cheklanmay, balki keng qamrovli ijtimoiy, madaniy va ekologik loyihalarni ham o‘z ichiga oladi. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, kasaba uyushmalari ijtimoiy adolat va mehnat huquqlarini ta‘minlashda eng samarali vositalardan biri hisoblanadi. Ular davlat organlari va ish beruvchilar bilan hamkorlikda ishlash orqali ishchilarning huquqlarini himoya qiladi va ijtimoiy sheriklik prinsiplarini rivojlantiradi. Kasaba uyushmalarining boshqa jamoat tashkilotlari bilan huquqiy hamkorligi, ayniqsa, inson huquqlari va ijtimoiy himoya sohalarida dolzarb hisoblanadi. Ushbu hamkorliklar mehnat

huquqlarini himoya qilish, ishchilarni huquqiy savodxonligini oshirish va mehnat nizolarini hal qilishda katta ahamiyatga ega. Sababi jihatidan, kasaba uyushmalari inson huquqlari tashkilotlari bilan birgalikda mehnat nizolarini hal qilishda samarali natijalarga erishadi. Bu, ayniqsa, mehnat shartnomalari, ishga qabul qilish va ishdan bo‘shatish masalalarida huquqiy himoya va maslahat xizmatlarini taqdim etishda muhimdir.

Kasaba uyushmalari ta‘lim muassasalari, trening markazlari va boshqa ta‘lim bilan shug‘ullanuvchi tashkilotlar bilan yaqin hamkorlik qiladi. Ushbu hamkorliklar ishchilarning kasbiy malakalarini oshirish, ularni yangi texnologiyalar bilan tanishtirish va ish joyidagi kasbiy bilimlarini takomillashtirishga qaratilgan. Shuningdek, kasaba uyushmalari tomonidan tashkil etilgan ta‘lim dasturlari va treninglar ishchilarning kasbiy rivojlanishiga ijobiy ta‘sir ko‘rsatadi. Bu hamkorliklar yangi mehnat bozorining talablari va zamonaviy texnologiyalarga moslashish imkonini beradi.

Kasaba uyushmalari madaniy-ma‘rifiy tashkilotlar bilan birgalikda turli madaniy, ma‘naviy va mafkuraviy tadbirlarni o‘tkazadi. Ushbu tadbirlar jamiyatning ma‘naviy rivojlanishi, milliy qadriyatlarni targ‘ib qilish va ahloqiy tarbiyani rivojlantirishga qaratilgan. Bu borada, Ma‘naviy-mafkuraviy tadbirlar orqali kasaba uyushmalari ishchilarning jamiyatdagi faolligini oshiradi va ularning ijtimoiy hayotda faol ishtirok etishiga rag‘batlantiradi. Bu esa jamiyatda ma‘naviy-axloqiy qadriyatlarni mustahkamlashga xizmat qiladi.

Kasaba uyushmalari ekologik muammolarni hal qilishda ham faol ishtirok etadi. Ular ekologik tashkilotlar

bilan birgalikda atrof-muhitni muhofaza qilish, ekologik xavfsizlikni ta'minlash va ishchilarni ekologik madaniyatga o'rgatish bo'yicha hamkorlik qiladi. Bu orqali, Ekologik tashkilotlar bilan hamkorlikda amalga oshirilgan loyihalar va aksiyalar ishchilarni ekologik mas'uliyatni his qilishga, atrof-muhitni ashrishga va ekologik xavfsizlik qoidalariga rioya qilishga o'rgatadi. Ushbu hamkorliklar ekologik muammolarni hal qilishda samarali yondashuv sifatida ko'riladi.

Kasaba uyushmalari ijtimoiy sheriklik tamoyillarini rivojlantirish va davlat organlari faoliyatini nazorat qilishda ham muhim o'rin tutadi. Boshqa jamoat tashkilotlari bilan birgalikda ular jamoatchilik nazorati orqali davlat xizmatlari sifatini oshirish, korruptsiyaga qarshi kurashish va jamiyat manfaatlarini himoya qilishda faol ishtirok etadi. Shuningdek, Ijtimoiy sheriklik tamoyillarini rivojlantirish orqali kasaba uyushmalari jamiyat va davlat o'rtasidagi muvozanatni ta'minlashga yordam beradi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, bunday hamkorlik ijtimoiy adolatni mustahkamlash va davlat xizmatlari sifatini oshirishda muhimdir.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya. Kasaba uyushmalarining boshqa jamoat tashkilotlari bilan o'zaro hamkorliklari haqida ko'plab ilmiy adabiyotlar, maqolalar va tadqiqotlar mavjud. Bu tahlilda asosiy adabiyotlarga tayanib, kasaba uyushmalarining turli sohalarda boshqa jamoat tashkilotlari bilan hamkorliklarini, ularning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishdagi rolini va muammolarni ko'rib chiqamiz.

Ko'plab adabiyotlarda kasaba uyushmalarining ijtimoiy roli ta'kidlanadi. Kasaba uyushmalari faqat ishchilarning huquqlarini himoya qilish bilan cheklanib qolmay, balki ijtimoiy barqarorlikni saqlash, ijtimoiy sheriklikni rivojlantirish va jamiyatdagi adolatni ta'minlashda muhim o'rin tutadi. Bu borada, A.I. Lukashevich, o'zining "Kasaba uyushmalarining zamonaviy jamiyatdagi o'rni" nomli asarida kasaba uyushmalari va boshqa jamoat tashkilotlari o'rtasidagi hamkorliklar orqali ijtimoiy tenglik va mehnat huquqlarini ta'minlash masalalarini yoritib bergan. U, ayniqsa, kasaba uyushmalarining ijtimoiy-siyosiy jarayonlardagi ishtirokini alohida qayd etgan.

Kasaba uyushmalarining boshqa tashkilotlar bilan huquqiy hamkorligi ko'p hollarda ishchilarning huquq va manfaatlarini himoya qilish, mehnat nizolarini hal qilish va huquqbuzarliklar bilan kurashish maqsadida amalga oshiriladi. Bu bo'yicha V.Ivanov o'z tadqiqotida kasaba uyushmalari va inson huquqlari tashkilotlari o'rtasidagi hamkorlik masalalariga e'tibor qaratgan. U, ayniqsa, sud protsesslarida kasaba uyushmalarining ishtiroki va ularning ishchilarga huquqiy yordam ko'rsatishdagi rolini ta'kidlagan.

Kasaba uyushmalarining ta'lim va kasbiy rivojlanish sohasidagi hamkorligi haqida ko'plab maqolalar va tadqiqotlar mavjud. Ushbu hamkorlik o'z a'zolarining bilim va ko'nikmalarini oshirishga, yangi texnologiyalarni o'zlashtirishga qaratilgan. J. Smith, (2019) "Professional rivojlanishda kasaba uyushmalari va jamoat tashkilotlari hamkorligi" nomli maqolasida kasaba uyushmalari tomonidan tashkil etilgan o'quv kurslari, seminarlar va treninglar orqali ishchilarning kasbiy ko'nikmalarini oshirish masalalarini keng yoritgan.

Kasaba uyushmalarining madaniy va mafkuraviy hamkorliklari asosan milliy qadriyatlarini targ'ib qilish, ma'naviy-axloqiy tarbiyani rivojlantirishga qaratilgan. Bu haqda turli adabiyotlar va ilmiy maqolalarda yoritilgan. Olim O.Yusupov, (2021) "Madaniy-ma'rifiy tadbirlarda kasaba uyushmalarining madaniy tadbirlarda ishtiroki va ularning jamoat tashkilotlari bilan birgalikda o'tkazadigan tadbirlari orqali jamoatchilikning ma'naviy rivojlanishiga qo'shgan hissasini tahlil qilgan.

Ekologik masalalar bo'yicha kasaba uyushmalarining ekologik tashkilotlar bilan hamkorligi ham dolzarb

mavzulardan biridir. Ushbu hamkorliklar atrof-muhitni muhofaza qilish va ishchilarni ekologik madaniyatga o'rgatishga qaratilgan.

Klimov, D. (2017) "Kasaba uyushmalari va ekologik tashkilotlar: hamkorlik istiqbollari" nomli maqolasida kasaba uyushmalarining ekologik xavfsizlikni ta'minlashdagi rolini ko'rib chiqadi va bu sohadagi hamkorlikning afzalliklarini tahlil qiladi.

Natija va muhokama. Kasaba uyushma tashkilotlarining boshqa jamoat tashkilotlari bilan o'zaro hamkorliklari jamiyatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishida muhim rol o'ynaydi. Ushbu hamkorliklar turli sohalarda amalga oshiriladi va ular nafaqat ishchilarning huquqlarini himoya qilish, balki keng jamoatchilikka xizmat qiluvchi muhim masalalarni hal qilishga ham qaratilgan.

1. Ijtimoiy himoya va mehnat huquqlari

Kasaba uyushmalari o'z a'zolarining mehnat huquqlarini himoya qilishda muhim rol o'ynaydi. Ular turli sohadagi jamoat tashkilotlari, masalan, nodavlat notijorat tashkilotlari va inson huquqlari bo'yicha faollar bilan hamkorlikda ish olib boradi. Ushbu hamkorliklar orqali quyidagi maqsadlarga erishiladi:

Ishchilar uchun adolatli ish haqlari va ish sharoitlarini ta'minlash.

Mehnat nizolari yuzaga kelganda huquqiy yordam ko'rsatish.

Ish joyida kamsitish va diskriminatsiyani oldini olish.

2. Ta'lim va kasbiy rivojlanish

Kasaba uyushmalari kasbiy rivojlanish va ta'lim sohasida boshqa ta'lim muassasalari va jamoat tashkilotlari bilan yaqin hamkorlik qiladi. Bu hamkorlik orqali:

Ishchilar uchun kasbiy malaka oshirish kurslari va treninglar tashkil etiladi.

Yangi texnologiyalar va bilimlarni o'zlashtirishga qaratilgan o'quv dasturlari ishlab chiqiladi.

Yosh mutaxassislarini qo'llab-quvvatlash, ularning kasbiy rivojlanishiga yordam berish.

3. Huquqiy maslahatlar va qo'llab-quvvatlash

Kasaba uyushmalari boshqa huquqiy tashkilotlar bilan hamkorlikda o'z a'zolariga huquqiy maslahatlar va himoya xizmatlarini taqdim etadi. Bu hamkorlik mehnat huquqlarini himoya qilishda va ish joyidagi huquqbuzarliklar bilan kurashishda katta yordam beradi.

Mehnat qonunchiligi bo'yicha maslahatlar berish.

Mehnat sudlarida vakillik qilish va himoya xizmatlarini ko'rsatish.

Ishchilarga mehnat shartnomalari va boshqa hujjatlarni tuzishda yordam berish.

4. Mafkuraviy va madaniy tadbirlar

Kasaba uyushmalari madaniy va mafkuraviy sohada boshqa jamoat tashkilotlari bilan hamkorlik qiladi. Bu hamkorlik orqali:

Madaniy tadbirlar, konsertlar, sport musobaqalari va boshqa dam olish tadbirlari tashkil etiladi.

Ishchilarning ma'naviy-axloqiy tarbiyasi va milliy qadriyatlarini targ'ib qilishga qaratilgan tadbirlar o'tkaziladi.

Yoshlar va xotin-qizlar uchun ma'naviyat va madaniyatga oid o'quv dasturlari ishlab chiqiladi.

5. Ekologik muammolarni hal qilish

Kasaba uyushmalari atrof-muhitni muhofaza qilish va ekologik xavfsizlik masalalarida ham faol ishtirok etadi. Ular ekologik tashkilotlar bilan hamkorlikda turli tadbirlar, aksiyalar va loyihalarni amalga oshiradilar. Bu hamkorlik:

Ish joyida ekologik xavfsizlikni ta'minlash.

Ishchilarni ekologik madaniyatga o'rgatish.

Atrof-muhitni muhofaza qilish bo'yicha jamiyatni xabardor qilish.

6. Ijtimoiy sheriklik va jamoatchilik nazorati

Kasaba uyushmalari va boshqa jamoat tashkilotlari davlat organlari faoliyatini nazorat qilishda jamoatchilik nazoratini amalga oshiradilar. Bu jarayonda:

Davlat xizmatlari sifatini oshirish uchun takliflar beriladi.

Ishchilarning manfaatlarini himoya qilish maqsadida turli forum va uchrashuvlarda ishtirok etiladi.

Korruptsiya va boshqa huquqbuzarliklarga qarshi kurashda davlat organlari bilan hamkorlikda ishlanadi.

Kasaba uyushmalari turli favqulodda holatlar va xayriya tadbirlarida faol ishtirok etadi. Boshqa jamoat tashkilotlari bilan hamkorlikda ular:

Ishchilarga va ularning oilalariga favqulodda holatlarda yordam ko'rsatish.

Ijtimoiy yordam va xayriya aksiyalarini tashkil etish. Muhtojlarga yordam berish uchun maxsus dasturlar ishlab chiqish. Kasaba uyushmalarining boshqa jamoat tashkilotlari bilan samarali hamkorligi nafaqat ularning o'z faoliyatini kuchaytiradi, balki jamiyatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga ham katta hissa qo'shadi. Bu hamkorliklar ijtimoiy adolat, mehnat huquqlari va umumiy farovonlikni ta'minlashda muhim omil bo'lib xizmat qiladi.

Kasaba uyushma tashkilotlarining boshqa jamoat tashkilotlari bilan o'zaro hamkorliklari O'zbekiston Respublikasining bir qator qonunlari va normativ-huquqiy hujjatlari bilan tartibga solinadi. Quyida ushbu qonunlar va ulardagi kasaba uyushmalarining boshqa jamoat tashkilotlari bilan hamkorliklari haqida misollar keltiriladi:

"Kasaba uyushmalari to'g'risida"gi Qonunida (1992-yil 2-iyul, yangi tahriri 2019-yil 19-sentabr) Ushbu qonun kasaba uyushmalarining huquqiy maqomi, asosiy vazifalari va faoliyat tamoyillarini belgilaydi. Qonunga muvofiq, kasaba uyushmalari boshqa jamoat tashkilotlari bilan hamkorlikda xodimlarning mehnat huquqlarini himoya qilish, ijtimoiy-iqtisodiy muhofazani ta'minlash va mehnat sharoitlarini yaxshilash uchun faoliyat olib boradi. Misol tariqasida, 9-modda: Kasaba uyushmalari o'z a'zolarining huquqlarini himoya qilishda va mehnat munosabatlarini tartibga solishda boshqa jamoat tashkilotlari bilan hamkorlik qilishi mumkin. 17-modda: Kasaba uyushmalari jamoat tashkilotlari bilan birgalikda ish joylarida mehnat sharoitlarini yaxshilash va ishchilarning sog'lig'ini himoya qilish maqsadida chora-tadbirlar o'tkazadi.

"Ijtimoiy sheriklik to'g'risida"gi Qonun (2014-yil 25-sentabr). Bu qonun davlat organlari, kasaba uyushmalari va nodavlat notijorat tashkilotlari o'rtasidagi ijtimoiy sheriklik tamoyillarini belgilaydi. Qonun, ijtimoiy sheriklikning asosiy tamoyillari sifatida kasaba uyushmalarining ijtimoiy sherik sifatida davlat va nodavlat tashkilotlari bilan hamkorligini ta'kidlaydi. Misol uchun, 5-modda: Kasaba uyushmalari ijtimoiy sheriklik subyekti sifatida jamoat tashkilotlari bilan birgalikda ijtimoiy-iqtisodiy dasturlarni ishlab chiqishda ishtirok etadi. 8-modda: Kasaba uyushmalari va boshqa jamoat tashkilotlari ijtimoiy sheriklik kelishuvlari asosida mehnat sharoitlarini yaxshilash, bandlikni ta'minlash va ijtimoiy himoya masalalarida hamkorlik qiladi.

"Nodavlat notijorat tashkilotlari to'g'risida"gi Qonun (1999-yil 14-aprel). Bu qonun nodavlat notijorat

tashkilotlarining faoliyat tamoyillarini belgilaydi va kasaba uyushmalarining boshqa nodavlat tashkilotlari bilan hamkorligini qo'llab-quvvatlaydi. Ushbu qonun kasaba uyushmalariga boshqa jamoat tashkilotlari bilan ijtimoiy loyihalarni amalga oshirishda ishtirok etish imkoniyatini beradi. 19-modda: Nodavlat notijorat tashkilotlari kasaba uyushmalari bilan birgalikda mehnat va ijtimoiy-iqtisodiy muammolarni hal qilishda hamkorlik qilishi mumkin. 22-modda: Nodavlat tashkilotlar kasaba uyushmalari bilan ijtimoiy dasturlarni ishlab chiqish va amalga oshirishda hamkorlik qilishi mumkin.

"Mehnatni muhofaza qilish to'g'risida"gi Qonun (2016-yil 22-sentabr) Ushbu qonun mehnatni muhofaza qilishning huquqiy asoslarini belgilaydi va kasaba uyushmalari va boshqa jamoat tashkilotlari bilan mehnatni muhofaza qilish sohasidagi hamkorlikni tartibga soladi. 12-modda: Kasaba uyushmalari va jamoat tashkilotlari ish joylarida mehnat muhofazasini ta'minlash va xavfsizlik me'yorlariga rioya qilishni nazorat qilishda birgalikda faoliyat olib boradi. 18-modda: Kasaba uyushmalari mehnat muhofazasi tadbirlarini tashkil etishda boshqa jamoat tashkilotlari bilan hamkorlik qiladi.

"Jamoat birlashmalari to'g'risida"gi Qonun (1991-yil 25-fevral). Bu qonun jamoat birlashmalarining faoliyat tamoyillarini belgilaydi va ularning kasaba uyushmalari bilan hamkorligini qo'llab-quvvatlaydi. Qonun jamoat birlashmalarining xodimlar huquqlarini himoya qilish va mehnat sharoitlarini yaxshilashdagi rolini belgilaydi. 7-modda: Jamoat birlashmalari kasaba uyushmalari bilan birgalikda mehnat huquqlarini himoya qilish, mehnat sharoitlarini yaxshilash va xodimlar manfaatlarini himoya qilishda hamkorlik qiladi.

Xulosa. Hamkorlik doirasida kasaba uyushmalari va jamoat tashkilotlari birgalikda o'quv dasturlari, seminarlar, treninglar tashkil etib, xodimlarning huquqiy savodxonligini oshirishga qaratilgan faoliyat olib boradi. Bu hamkorliklar nafaqat xodimlarning huquqlarini himoya qilish, balki ularning kasbiy malakalarini oshirish, ijtimoiy va mehnat muhitini yaxshilashga ham qaratilgan.

Kasaba uyushmalarining boshqa jamoat tashkilotlari bilan o'zaro hamkorliklari nafaqat xodimlarning huquqlarini himoya qilish, balki jamiyatda ijtimoiy adolatni ta'minlash, ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishni qo'llab-quvvatlash va umumiy farovonlikni oshirishda ham muhim rol o'ynaydi. Ular mehnat sharoitlarini yaxshilash, mehnat huquqlarini himoya qilish va ijtimoiy muhitni sog'lomlashtirish uchun birgalikda kurashadi.

Bu hamkorliklar kasaba uyushmalari va jamoat tashkilotlarining jamiyatdagi rolini yanada kuchaytiradi va ular orasidagi aloqalarni mustahkamlaydi. Ushbu hamkorliklar turli sohalarida amalga oshirilib, nafaqat ishchilarning huquqlarini himoya qilish, balki keng jamoatchilikka xizmat qiluvchi dolzarb masalalarni ham hal qilishga qaratilgan. Kasaba uyushmalari va jamoat tashkilotlari birgalikda mehnat sharoitlarini yaxshilash, xodimlarning manfaatlarini himoya qilish va ijtimoiy adolatni ta'minlashga qaratilgan sa'y-harakatlarni amalga oshiradi.

ADABIYOTLAR

1. Иноятов А.А. "Ўзбекистон Республикасининг меҳнат ҳуқуқи" – Тошкент: Иқтисодиёт ва ҳуқуқ дунёси, 2002 й. – Б.140
2. Симагин А.В. Историческая роль и уроки профсоюзного движения. – СПб.: ЗУМЦ, 2009. – С. 68-69
3. Содикова М. Касаба уюшмалари — фуқаролик ҳуқуқи ҳимоясида // <http://huquqburch.uz/uz>
4. Саггарова Г. Ўзбекистон Республикаси касаба уюшмаларининг фуқароларнинг меҳнат ҳуқуқларини ҳимоя қилишни таъминлашдаги ўрни // Мақола // Инсон ва Қонун / 2014 й. – Б. 4.
5. Mirziyoyev Sh.M. – O'zbekiston kasaba uyushmalariga tabrigidan. Xalq so'zi gazetasi. 11- Noyabr 2021 y
6. O'zbekiston Respublikasi mehnat kodeksi. 24.07.2018 y

7. O'zbekiston Respublikasi mehnatni muhofaza qilish to'g'risidagi qonun. O'zbekiston Respublikasi Qonuni, 22.09.2016 yildagi O'RQ-410-son.
8. Mehnat huquqi. Toshkent-2006.
9. Kasaba uyushmalari to'g'risidagi qonun. O'RQ-588-son 06.12.2019. (www.lex.uz).
10. O'zbekiston kasaba uyushmalari federatsiyasi – Vikipediya (wikipedia.org).O'zbekiston Kasaba Uyushmalari Federatsiyasining Portali (kasaba.uz)